

Razgovor s fra Damjanom Rozićem, župnikom u Kongori od 1942. do 1946.

STANJE U ŽUPI BILO JE OČAJNO

Fra Damjan Rozić već se petnaestak godina nalazi u eksklaustraciji.
Živi u privatnom stanu u Mostaru.

► Piše: dr. sc. fra Robert Jolić

Jeste li u Kongoru došli na konju?

Više na nogama nego na konju. Kakvu konju!

Jeste li premješteni u Kongoru prije nego je fra Stjepan Naletilić ubijen ili poslije?

Fra Stipan je imao išijas, a Duvno je hladno mjesto. Tražio je on stoga premještaj. Bio je premješten na Humac. A ja sam bio u Gorancima i iz Goranaca premješten u Kongoru, za župnika. To je bilo 20. svibnja 1942. Pravio sam neki *abšid*, rastanak sa župljanima. Jer mlada fratra svako voli. Bio sam primljen kod svijeta vrlo dobro. Goranci su izmiješani, dijaspora. U ratno vrijeme pravoslavci su doboga bili izloženi od ustaša. Van zakona bačeni.

Kad ste doznali da je fra Stjepan ubijen?

Na putu za Kongoru. Na putu iz Goranaca prenoćio sam kod fra Zlate Sivrića u Mostarskom Gracu. Moje stvari gonjene su gore preko Jele na pet konja. A na *abšid* sa župljanima došli su svi. Poslije su me ispratili: bilo je sto konja u pratnji. Onda fra Zlate veli: »Kud ću s tolikim ljudima?« Ja sam ih zaustavio: »Hvala vam, ljudi, na pažnji. Zbogom!« Svijet se vratio kući. Ja sam sa sobom u Kongoru poveo jednog malog slugu, Džidića. Sutradan na Lištici svijet govori: »Otrali fra Stipana!« Tko kaže? Neki Čerkić, šofer, što je saobraćao Livno – Mostar, autobusom. »Pa šta ćemo ljudi«, pitam ja fratara. Onda smo pokojni Paponja, Vištica, fra (Mirko?) Čosić i ja uzeli auto Stanka Hrkaća, šofera koji ima svoje auto. On je i vozio. Dodemo najprije u samostan u Duvno. Tu je bio pokojni fra Mijo¹. On poznaje pute preko polja. On će ići s nama u Kongoru. Oni kažu: »Je, odveden je!« Pred mrak smo došli u Kongoru. Ljudi oko župskog stana, izbezumljeni. Razbijena vrata, unutra dar-mar, sve je ispreturano... Došle su i stvari preko Jele. Ne možeš tu rastovarati, nego stvari prenesemo u samostan.

Fra Stjepan Naletilić (lijevo) i fra Gracijan Raspudić u Lyonu 13. listopada 1934.

Jeste li poslije saznali kako je to bilo s fra Stjepanom?

Marijan Čolina je bio brat dijaka Čikeše i njegov pomoćnik. A pokojni fra Stipan i Marica, brat mu, i Mati-

* Razgovor je vođen u Mostaru 13. veljače 1991. te je tek neznatno lektoriran.

¹ Čuić.

ša, brico, došli su pomoći fra Stipanu otprijeti stvari – fra Stipan je već bio poslao stvari do Bagarića². Prije na dan fra Stipan je otišao u Duvno – on je tamo prije bio kapelan – pozdraviti se sa svojim poznanicima. I on, i Matiša, i Marica. I došao do pod Mandino Selo – ovo priča don Ilija Rezo. Ilija je nešto načuo. Rekao fra Stipanu kad je naišao: »Nemoj ići kući! Nešto se sprema.« A fra Stipan bio »arli«, do toga ništa nije držao... Njih su trojica došli kući umorni, uvečer. Nisu se dugo zadržali, otišli su gore u svoje sobe. (Fra Stipanova soba na čoši što gleda prema Duvnu...) Kad su otišli gore, tuče neko na vratima. »Ko je?«, pita sluga. »Otvori! Narodnooslobodilačka vojska!« Kaže on: »Dok upitam župnika.« Dok je on išao, oni su već provallili. Onda je Čota³ iskočio kroz prozor. Prilomio je nogu. Onda su ga metnuli na konja i povelili preko Mandina Sela na Ljubušku. I vidio je svezanog fra Stipana i Matišu, i Maricu. Dostigli su ih kad su išli prema Ljubuši. Marijana je poznavao jedan među njima, bili su čeberi⁴. On ga je sklonio (...) Poslije više nitko nije za njih znao. Koliko sam se ja mučio da doznam...

Kako ste se Vi onda snašli?

Ja sam samo nedjeljom dolazio. Bio sam u samostanu. Jedno pò godine. Bilo je malo nezgodno. Onda ja jednom »poravnio« i došao za stalno. Partizani, Zečevići, imali su neke podatke o meni. Novica⁵ je govorio da se ja ne trebam plašiti partizana.

Zbog čega takav stav?

Ja sam u Gorancima spasio 100-200 Srba. To je bilo 1941. Došla Hrvatska, svak se veseli. Nije bilo progonestava, ubojstava... Kad jedanput ujutro, oko stare kapele (u Gorancima) plaču žene. To su Srpkinja: »Otralo nam ljude!« »Pa što će ih gonit?« Kažu, »Zbog nekakva ustanka«. »Pa vratit će ih«, govorim. »Ne će«, kažu, »pobit će ih!« »Što će ih pobit, pobogu...« Nije do tada tog bilo, niti sam ja znao da ubija. »Ne će ih vratiti, ajde s nama.« Ja ih odbio, ispratio od kuće. Međutim, evo ih pred mrak opet. Plač, opet krivljavina. Kažu, ubili su pet žena, a jedna je pobigla i došla kući. Ja govorim: »To je negdje pala.« »Ma nije, nego su ubijene. Ajde s nama.« I ja s njima gore u selo. Došao toj Bosi, ona leži pokraj ognjišta. »Šta je, Bose?« »Ubile me ustaše!« »Ma nije, to si ti pala«, sve ja tako odbijam. »Nije, nego su ubili još četiri, a ja sam ostala živa.« To su žene išle za ljudima,

Unatoč tomu što su mu kazali da se nešto sprema, fra Stjepan Naletilić nije bježao iz župe.

nosile torbe (...) Onda vidim da je tako. Otišao sam kod Grlića i zamolio da je sprema u bolnicu. Ljudi me poslušali i odnijeli je u bolnicu. Doktor je primio: »Koja je žena?« »Srpkinja.« »Tko ju je spremio?« »Fra Damjan Rozić.« »Pa kakav je to fratar?!« (Kasnije mi je dolazio u Glavatičevo...) Oni su još pet ljudi ubili putem... Onda fra Didak Burić – kad su fratri čuli da su ustaše dotjerali Srbe na Lišticu – po-

šalje pismo na Gradac fra Zlati da spašava ljude jer ima tu i njegovih ljudi. Fra Zlate je meni poslao to pismo, ali sam ga dobio tek poslije. Jer ja sam odmah produžio na Lišticu s još jednim čovjekom. Noć. Dođemo oko 11 sati na Lišticu. Nigdje ne gori ništa, samo u Šćepe Galića, u gostionici, gori svjetlo. Šćepe plače, i brat mu plače. Čuli su što se dogodilo, ubit će i njega. Kaže Šćepe: »Spašavaj ljude! Gore su u školi.« Uzeo sam u Šćepe 6 litara rakije i cigarete za zatvorene ljude. Kad je stražar primijetio da idem: »Stoj!« Stao sam, a nisam stao. Poznao me stražar. »Pa šta radiš tu?« »Čuvam Srbe.« Kažem, »Pušteni su!« Drugi stražar na ulazu u školu. »Šta je?« »Pušteni su!« Povirovali oni. »Otvaraj!« Ja unišao: »Dobra večer.« Oni svi šute, pripali se kad su ove ubijali. Onda vide da sam fratar. »Ajde kući!« I izašli na cestu. Mi između kamiona ustaških. Oni već piju. Tišina... Došli do iznad vrela Lištice. Ali ne vjeruju oni ni meni.

Dakle to nije bilo u dogovoru s ustašama?

Ma kakvi! Ja sam njih ukrao. To je bila velika senzacija. Dođemo gore, taman svanjiva u njihovu selu. To je bilo veliko veselje. Svi kleče oko mene... Poslije su se krili.

I je li to onda završilo?

Nije još. Ja došao kući. Kažu, otjeralo 15 ljudi, komšije, Vučjake. I ja odmah produžio u Mostar. Došao Zovki, stožerniku. »Puščaj ljude!« Pustio i te.

Tako ste Vi znači bili u partizanskim očima...

Primljen. Pa zato su mi i dali ovaj stan. Kao neku nagradu.

Znači da Vi osobno niste imali poteškoća s partizanima dok ste bili u Kongori?

Ma bježao sam i ja, kako ne. Jer koliko su puta partizani došli u selo, u pljačku, Bog sami zna! Po noći. Goni sve: stoku, žito... Svijet bježi. Staza za bježanje, preko

² U Bukovicu, na glavnu cestu Tomislavgrad – Posušje.

³ Marijan Čolina iz Borčana, fratarski dijak.

⁴ Trgovci robom na malo, galantari.

⁵ Zečević, Srbin iz Kongore, partizan.

Crkva u Kongori

Borčana, Mesihovine. Jednom oni u Mandinu Selu, a ljudi iz Kongore bježe. A u Borčanima je bila neka gostiona. I ljudi se skupili oko nje. Ja se popeo na Kuk, da vidim gdje su partizani. Kad ispod mene partizani!⁶ Idu pokraj Vardića. Kad su banuli tamo toj mejani, ljudi bjež. Kad su bježali, pet ljudi ubiju. A ja nisam znao da su poubijali ljude. Odem kapeli. I tu je bilo nezgodno stat, odem u Bojuke i Ante⁷. Odmorit se. Ja sam bio legao, kad evo ti partizana. Dodoše, pitaju: »Ima li ustaša tu?« »Nema.« »Tko je ovo?« Ja velim: »Sad ću ja ustati. Malo sačekaj dok se opremim.« Obučem habit... To su bili Crnogorci. Idu za Kupres. Malo sam razgovarao s njihovim komandantom: kako su borbe velike, kako ih majka ne bi mogla narađat koliko ih pogine... Uto dolazi liječnik njihov s nekakvim konjem. Drži konja, rukuje se sa mnom. Kad dodoše iz Borčana, ima ranjenih, kažu. Doktor polazi onda i ja ga pratim do kapele. Pitam je li pametno da ovdje ostanem? On kaže: »Ja bih ti rekao strugni! Uostalom, dat ću ti ja sad iz štaba potvrdu da si "lojalan".« Ali nisam ga ja čekao: na Grla, Svinjaču, u Rakitno. To je taj put. Kad je god klapnulo, ja biži...

Stanje u župi bilo je očajno, s koje god hoćeš strane: opljačkani, ubijani... Onda ja velim, da malo to razbijem: »Ajmo, ljudi, zvonik dizat!« Grede su bile istrule, nisu mogle držat zvono. A u Lipi bilo jablanova. Ja velim: »U srijedu ćemo skidat zvono pa nek' dođe više ljudi.« Napravili smo neke skele da skinemo zvono. Iz Lipe su dotjerali građu, a ja zovnuo Šustera⁸, majstora iz Seonice, da on stavi podnožje za grede, da ih ukopa. Kaže Šuster: »Trebaju knafe za te grede, da se spoje.« Nema nigdje knafa... Dođe Šuster uvečer u 8-9 sati: »Ajmo u školu otić. Ponijet ćemo kramp, pa izvadit koju knafu s

krovne građe.« Ušli smo u potkrovlje i povukli za sobom skele. Sa svijecom. Gore more vrabaca. Kad netko zove: »Ko je! Slazi! Partizani!« Ja kažem, »Zovnite odbornika Juru Mašića, pa ću saći.« »Slazi!« Šuster se prepao, »Ajmo saći.« A oni su tu napravili zamku za Kapulicu⁹. I šta ćeš, moramo saći. »Šta ste radili gore?« Ja kažem, »Skidali knafe.« »Ima li još iko?« »Nema!« »Šta nema, šuti!« Oni su mislili da smo došli na sastanak s Kapulicom. Ja kažem, »Otiđi gore crkvi, pa ćeš vidjeti zvonik i da nam trebaju knafe.« Kad neko ide. On viče: »Stoj!« Kad ko je: Novica! Oni su mislili da je Kapulica. I tako nas Novica spasi. A ubili bi nas sigurno. Onda otišli crkvi, i vidjeli su zvonik...

Kako ste prošli kad je došao kraj rata? Još ste bili u Kongori.

Mene su zatvorili. Pet godina sam bio suđen. Zbog Kapulice. U Banja Luci, 1946. Još sam bio župnik u Kongori. Iza mene nije nitko došao godinu dana.

Zašto?

Nisu htjeli dati¹⁰, zato što nas progone. Pa nek' se svijet za nas zauzme. Da nas ne progone. Onda nisu ni imali koga slat. Poubijali, znaš i sam... Onda župu kaznili, što nisu čuvali župnika. A šta će jedna župa.

Koliko ste bili u zatvoru?

Dvije godine, u Banjoj Luci.

Poslije zatvora?

Došao sam na Široki Brig.

Poslije Vas je došao fra Željko Zadro?

Da. To je bio div čovjek. Po vladanju svome. I on je bio pet godina osuđen. Svezana su ga protjerali po cijelomu Duvnu. A to je divan čovjek bio, da se kazat ne može. A njega sudili u Livnu. Tada je fra Zlate bio u Prisoju. I javili mu kad će biti suđenje. On je volio fra Želju. Bio je optužen tamo da je psovao Boga partizanima, da im je psovao mater... A on odlučio ne govoriti ništa, niti se braniti. Kad su ga optužili, on šuti. Kaže mu Zlate: »Ti si svećenik, moraš nešto o toj psovki govoriti.« Onda on kaže: »Boga nisam, mater jesam!«

Malo opširnije o Vašem uhićenju?

To je bilo na sv. Blaža, 3. veljače 1946. A ja sam se pravio da sam dobar s njima. Onda neki Mitar Vujčić

⁶ Drugo su bili domaći partizani – pljačkaši, a drugo partizani – vojska.

⁷ Župnikovi susjedi u Kongori, prezimena Krajina. Ante je k tome bio i fratarski dijak.

⁸ Ilija Radoš, zvani Šuster, graditelj seoničke crkve.

⁹ Mirko Kapulica, najpoznatiji škripar u duvanjskom kraju, rodnom iz Prisoju.

¹⁰ Fratra, novog župnika.

bijaše šef OZNE, gad jedan. Dolazili k meni. Onda govorili da su se fratri borili. Ja govorim, nije istina. Niko nije imao puške, nego ja i Berto¹¹. Onda on laže da su vodu vruću bacali... Tko će im dati vodu?! I tako to bilo. Na Božić 1946. Žura¹² služio misu i Mirkec Majić¹³. Viče meni Žura: Uvatili Kapulicu! Ja govorim, pusti to Žura, vidit ćemo to kasnije. Kad je misa završila, svit pije raki-ju... šuška se, uvatili Kapulicu. »Je«, kažu, »jučer ga mi vidili na verandi, istjerali ga da ga svijet vidi.« A k meni dolazio jedno dvaput. Ja sam računao, ne će on kazati. Međutim, kukavica je on bio, s te strane. Izdao je 50 ljudi, s kim je god kontaktirao.

Znači, on se kod Vas skrivao?

Nije, samo došao iz šume. Dođe na razgovor. Dadnem mu nešto da pojed i popije. Ne donese ništa... Kad jedne večeri, ja sjedim u sobi, ložim vatru, grijem se... Kad tuče neko na vrata. Ko je? NOO-vojska! »Dobro došli«, vičem ja, a gledam kako bih im pobjegao. A oni gledaju kako bi me uhvatili. Kiša pada. A ja govorim Mitru: »Pa kud ćete na ovakvom vremenu?« Ima ih 16. »Idemo prema Rakitnu. Ovdje ćemo prenoćiti, pa ćemo ujutro za Rakitno.« Tu ih počastio

Fratru u Kongori u poraću nije bilo lako. Svracali su mu i škripari i komunistička vlast.

fra Damjan Rozić

nečim. Ali vidim ja, Mitar nije ko do sada. Vidim kud to šiba, ali opet se bodrim i ne dam se. Velim, »Počinite vi, a ja odoh gore.« Moja je soba bila iznad. »Mi ćemo ujutro oko 4 sata.« Velim: »Idite vi, mene nemojte zvati.« Ja zaključao vrata na ulazu u hodnik. Kad ujutro zove. »Ajte vi«, vičem ja. »Trebaš nam, dođi!« Došao dolje, a on mi pokazuje naredbu o hapšenju. Pitam ja Mitra: »Šta je ovo Mitre? Gdje je naše staro poznanstvo, pa ti mene hapsiš?« Kaže, »Tako je i gotovo. To pitaj Kapulicu.« I odmah sa mnom preko polja za u Duvno. Ja uvijek gledam kud bih bježao. A tko će pobjeći?!

Dotjera mene u jednu sobu. Ima tu još Duvnjaka, dvadeset. Mene odlučiše dolje u jednu sobicu u podrumu. Nisam ni unišao u nju, zove me gore na saslušanje. Neki oficir poče me pitati: »Zašto si ti govorio, kad si bio s Novicom u lovu, i kad je Novica pao, srećom da nije poginuo, jer netko bi rekao da sam ga ja ubio?« »Pa tako i je, nema drugog dokaza. Tako bi se reklo.« »A kad ste svracali u onoga T. S., ti i Novica – a Kapulica bio tu.« »Onda se on sklonio, kad smo mi došli.« Kad je Novica otišao, ja sam

malo izostao, i s Kapulicom se pitao... Sve je on to znao (oficir). A to je mali T. sve njemu ispričao. Ja govorim: »Nije tamo bio Kapulica.« Kad mali kaže: »Je...« Gado-vi su oni bili u ovim stvarima. Začas te uhvatiti... Kaže, »Tu više nema razgovora.« Opet me dolje zatvorili. Kad opet po noći zove. A pokojni fra Mijo Čuić bio zatvoren u istoj kući, vis a vis mene. I mi se tako razgovaramo. Kad zavika na nas. A tu je i Elza Zrnina¹⁴ u zatvoru. Kad je sunočalo: Ilija Šola, Ilija Akrap, fra Karlo Grbavac i ja... Sve za mene, ali nije bio Mitar, nego drugi šef... Šta je to, vala, mi se poznavali. On šuti, steže... Dovelu nas u Šuicu, mene i fra Karla, utjerali nas pod stol, da ne bi utekli. Zatim na teretni kamion do u Bugojno, a iz Bugojna vlakom u Travnik. Mene zaključalo u jednu sobu, nema ništa nego buve. Tako sam tri mjeseca bio u buvari. Odatle u Mostar, u diviziju. I Kapulica ide s nama.

Dobro to je već druga tema. Koliko je bio osuđen fra Željko?

Pet godina. I sve je izdržao. Iza njega je došao fra Marinko Jelić.

A kakve ste imali odnose s ustašama kad bi dolazili u Kongoru?

Obično. Vlast treba poštivat! ✍️

¹¹ Fra Berto Dragičević, župnik u Rakitnu, gdje je utemeljio seosku miliciju za obranu od četnika i partizana.

¹² Jozo Jolić, župljanin iz Kongore.

¹³ Također iz Kongore.

¹⁴ Iz Tomislavgrada, vjerojatno sestra fra Davida i don Ante Zrne.

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subraće«,
V., 1 (8), Široki Brijeg, 2012.

Glavni i odgovorni urednik:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:
Zdenka Leženić

Adresa:
BiH: Kard. Stepinca 14,
88220 Široki Brijeg
HR: Franjevačka 14, p. p. 2,
20350 Metković

Veza:
tel.: (039) 700-325
faks: (039) 700-326
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilu izlazi polugodišnje:
siječanj i srpanj

Cijena pojedinog primjerka:
3 KM; 12 KN; 3 EUR; 5 USD

Godišnja pretplata (s poštarinom):
BiH 7,5 KM, RH 33 KN, EU 6 EUR,
SAD i Kanada 10 USD

Zastupništvo, distribucija, pretplate
Ihtis, Zrinskih i Frankopana 22,
88000 Mostar; mob.: 063-837-002
e-adresa: udrugailhtis@gmail.com

Računi za pretplate:
BiH (Ihtis Mostar):
ProCredit Bank d.d. Sarajevo, poslovnica
Mostar – 1941053316700142
HR (Tihomir Čule): ZaBa, poslovnica
Metković – 2360000-3610872394
INOZEMSTVO: IBAN:
BA39 1941 0533 1670 1209;
SWIFT CODE: MEBBBA22

ISSN: 1840-3808

Riječ urednika

fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

Već smo zajedno petu godinu, a kao da smo se počeli družiti jučer! Riječi zvuče pomalo patetično, ali iza njih se krije čitava mala povijest. Postali smo prepoznatljiva skupina mimo koje se ne može proći šuteći, pa i kada se hoće. Pobijeni hrvatski puk i pobijeni hercegovački franjevci u javnosti su progovorili na nov način. Vicepostulatura ustrajno radi svoj posao, a isto tako i povjerenstva po općinama. Što drugo nego poželjeti im sretan put. Naravno i pripomoći im u skladu sa svojim mogućnostima. Najprije molitvom, a onda načinima koji su nam na raspolaganju. Jedan od njih zacijelo je i širenje istine o ovim pothvatima. Tek zajedno možemo puno toga učiniti.

Pri kraju glasila naići ćete na pismo o skupljanju priloga za DNK analizu pobijenih u Knešpolju i u Ljubuškom, kao i na popis darovatelja. Tražimo pobijene hercegovačke franjevce, ali skrbimo, koliko je u našoj moći, da i drugi pobijeni dobiju ime i prezime. Društvene vlasti, s obiju strana granica, unatoč svojoj obvezi i našim zamolbama u tome ne sudjeluju. Naravno, čast i zahvala izuzetcima na mjesnoj razini. Nadamo se da ćemo do Uskrsa završiti obradu barem onih ubijenih u Knešpolju nakon čega bi trebao uslijediti njihov pokop na Širokom Brijegu, odnosno tamo odakle su podrijetlom u slučaju da uspijemo nekoga identificirati. Poteškoću nam predstavlja trošnost posmrtnih ostataka i neznanje komu bi uopće mogli pripadati, odnosno s kime

trebamo usporediti plodove DNK analize. Bit će nam drago da dodete na njihov pokop, a o svemu ćemo vas obavijestiti preko našeg portala *pobijeni.info*.

Za sljedeću obljetnicu pobijenih hercegovačkih franjevaca pokrenuli smo natječaj za radove iz područja književnosti, glazbe, likovne kulture, povijesti, računalstva, umjetničke fotografije i videa. Već sada možemo reći da je natječaj pobudio veliko zanimanje, a o svemu ćemo podrobnije progovoriti u sljedećem broju našega glasila.

Da bismo lakše došli do vas, započnemo raspacavanje *Stopama pobijenih* preko udruge Ihtis. Katolička je to udruga i svrha joj je širiti dobro štivo. Ujedno to doprinosi i smanjenju nezaposlenosti jer nekoliko osoba živi od tog rada. Nadamo se da će suradnja s vama biti dobra pa će nam ova novina svima donijeti korist. Ujedno ćemo na ovaj način doći i do onih čitatelja do kojih inače ne bismo došli jer će se glasilo prodavati i na kisocima.

Naše dane ne će uljepšati niti će svijet spasiti »neki tamo«. Mi smo na potezu i trebamo zbog toga biti ponosni. Živimo u vrijeme izgradnje svoje domovine, kako na tvarnu tako i na duhovnu polju. Zar ima išta ljepše nego vidjeti plodove svojih ruku? Skupimo, dakle, hrabrost i krenimo mijenjati sebe i društvo koje nas okružuje. Bog će nam zacijelo u tome pomoći.

Mir i dobro!

IZ SADRŽAJA

Iz ljetopisa	4	Glas o mučeništvu	27
Podsjetnik	11	Pobijeni	29
Povjerenstva	14	Odjek u umjetnosti	45
Stratišta	16	Razgovor	47
Istraživanja	20	Iz Vicepostulature	55